

BREVIHUS

Betegnelsen *brevhus* ble første gang brukt i postreglementet for 1888: «§1. De faste Postanstalter ere 4 Slags: Postkontorer, Postexpeditioner, Postaabnerier og Brevhuse.» *Brevhusene* var et poststed på laveste nivå, som bare hadde som oppgave å ta i mot og levere ut brevpostsendinger, aviser og blader. Hvis det kom verdipost eller andre typer bokførte sendinger, ble bare meldeseddelen sendt til brevhuset. Sendingen måtte hentes på nærmeste poståpneri eller postkontor ¹⁾.

Senere fikk enkelte brevhus etter hvert utvidet arbeidsområde som omfattet bokførte sendinger i et visst omfang. «—Poststyret kan samtykke i at det ved brevhus hvor det er særlig bruk for det, gis adgang til å levere ut verdi- og rekommanderte sendinger samt pakker ²⁾. I Sirkulære nr 2, 2.2.1949, kom følgende melding: «De nåværende brevhus med utvidet arbeidsområde vil etter Poststyrets avgjørelse etter hvert få virksomhetsområdet ytterligere utvidet... — Disse brevhus vil heretter bli betegnet som «brevhus I», de øvrige som «brevhus II». »

Fra 1962 ble det etablert brevhus I med pengetjeneste, forkortet *brevhus I P*. Melding om det første poststedet i denne kategori sto i Sirkulære nr 41, 15.12.1961: «*Helldalsmo postopneri under Arendal postkontor blir frå 1. januar 1962 gjort om til brevhus I med pengeteneste.*»

Da man på begynnelsen av 1970-tallet la planer for nettet av poststeder, var det klart at brevhus med utvidet tjeneste var på vei ut: «Brevhus kan opprettes der det er behov for fast poststed, men hvor grunnlag for oppretting av poståpneri ikke er til stede. Det skal vanligvis ikke opprettes/opprettholdes brevhus I og brevhus I P. Igangværende brevhus I og brevhus I P bør søkes erstattet med landpostbudtjeneste eller i spesielle tilfelle med poståpneri, selv om grunnlaget for oppretting av poståpneri ordinært ikke er til stede.»³⁾

Avvikling av ordning med forskjellige kategorier brevhus kom på begynnelsen av 1982: «Det er videre bestemt at ordningen med brevhus I og brevhus I P skal avvikles. Slike brevhus som ligger i landpostruter, skal gjøres om til landpoststasjoner dersom behovet for stasjonær betjening fortsatt er til stede. Brevhus I og I P som ikke ligger i landpostruter og hvor stasjonær betjening må opprettholdes, skal gjøres om til postkontor C.

Nærmere enkeltheter omkring bruken av landpoststasjoner og avviklingen av brevhus I og I P er tatt opp med postdistriktene og postkontorene A. Retningslinjene for områdeplanlegging i Postverket (ROP I) vil bli rettet.»⁴⁾

Fra 1984, ved utgivelsen av «Norges Poststeder 1984», er inndeling i to kategorier ikke lenger brukt. Betegnelsen brevhus skulle helt sløyfes fra 1.1.1992, fordi alle poststedene da offisielt skulle kalles postkontor, uansett tidligere status⁵⁾.

Temporære poststeder med motivdatostempel hadde betegnelsen «mellombels brevhus» til og med Sirkulære nr 29, 5.11.1992, og betegnelsen «mellombels postkontor» fra og med Sirkulære nr 33, 9.12.1992.

1) Postreglementets bilag D, 1935. Instruks for brevhusstyrere.

2) Postreglementet 1947, Kap. II, § 1. 5.

3) "Retningslinjer for Områdeplanlegging i Postverket (ROP)" Postdirektoratet 1972 / retting 1-4; 16.10.1974.

4) Sirkulære nr 4, 28.1.1982.

5) Sirkulære nr 2, 23.1.1992.